

דת ומדינה

נשמור על ישראל חופשית ושיוויונית, ונילחם בכפיה ובהדרה.

יחסי דת ומדינה בישראל מבוססים על פשרות היסטוריות שהפכו עם השנים לעיוות עמוק: מונופול הרבנות על תחומי חיים בסיסיים כמו נישואין, גירושין וקבורה; היעדר תחבורה ציבורית בשבת, אפליית זרמים דתיים שאינם אורתודוקסים ועוד. זהו מצב שפוגע בחופש ובשוויון, ואינו תואם מדינה דמוקרטית מודרנית. בחסות ההפיכה המשטרית ותחת הממשלה הקיצונית והדתית בתולדות ישראל, חלה הידרדרות מסוכנת. עוד ועוד תקציבים מועברים להנחלת ערכים שמרניים תוך פגיעה קשה בשיוויון; תהליכי הדתה, כפיה והדרה מתרחבים במרחב הציבורי, בצבא ובמערכת החינוך. כל אלה חלק ממגמה ברורה שמאיימת לשנות את אופייה של ישראל מדמוקרטיה ליברלית למדינת הלכה.

אנחנו רוצים ישראל אחרת, יהודית ודמוקרטית: מדינה שבה כל אדם חופשי לחיות לפי אמונתו. מדינה שמכבדת את המסורת היהודית ורואה בה מקור זהות, תרבות ושייכות – אך לא משתמשת בה ככלי כפיה. מדינה סובלנית שמבטיחה חופש דת וחופש מדת, חופש ביטוי, חופש פולחן, שוויון בין כל האזרחים. דמוקרטיה מתקדמת שמקפידה על זכויות נשים ולהט"ב, ומכירה בגיוון של החברה הישראלית על כל זרמיה ואמונותיה. רק כך יוכלו היהודית והדמוקרטיה להתקיים יחדיו: תוך הקפדה על החופש והשוויון, למען בניית חברה חופשית, סובלנית ומגוונת.

5 הצעדים שנקדם למען החופש ונגד הכפיה:

1. נחוקק חוק נישואין אזרחיים ונאפשר חופש בחירה בנישואין וגירושין.
המצב שבו המדינה קובעת לאזרחים איך להינשא או להתגרש הוא פגיעה ישירה בחירות האישית ובשוויון. אנחנו נאפשר לכל אזרח ואזרחית להתחתן ולהתגרש לפי בחירתם – בטקס אזרחי או דתי, ללא תלות בדת, מין או מוצא. המדינה תכיר בכל מסלול באופן שוויוני ותבטיח שגם מי שאינו מוכר על ידי הרבנות יוכל לממש את זכותו לחיי משפחה. בנוסף, נאפשר גירושין אזרחיים למי שחפץ בכך – ונביל פתרונות שיאפשרו זאת גם למי שהתחתן במסלול הדתי.

2. נפרק את מונופול הרבנות בגיור ובכשרות, ונקדם שירותים שוויוניים.
המונופול של הרבנות בכשרות ובגיור פוגע בחופש ובשוויון בין הזרמים השונים. אנחנו נפתח את התחומים הללו כדי לאפשר שקיפות ובחירה חופשית. נכיר בגיור גם במסלולים שאינם אורתודוקסיים. נביל רפורמה בכשרות שתפסיק את המונופול של הרבנות ותאפשר לבתי עסק לפעול בהתאם לדרכם בשקיפות מול קהל הלקוחות.

נחיל כללים ברורים לסבסוד שירותי דת, כך שגוף מסובסד יחויב לתת שירות בשקיפות וללא אפליה והדרה. נבטיח חופש בחירה מלא בענייני קבורה: לכל אדם תהיה הזכות לבחור את הדרך בה תטופל גופתו לאחר מותו – והמדינה תממן זאת באופן שוויוני. נפעל לסבסוד שוויוני של כלל הזרמים והדתות, לקידום הזרמים הליברלים ביהדות ולפיתוח קשרים עם יהדות העולם.

3. נאבק על מרחב ציבורי חופשי ונקדם תחבורה ציבורית בשבת.
המרחב הציבורי שייך לכולם. אסור שתהיה בו כפיה דתית, הדרה ואפליה. אנחנו נדאג לתחבורה ציבורית שתפעל בכל ימות השבוע ותחבר את כל ערי ישראל – ובכך תאפשר לצמצם את ההסתמכות על רכב פרטי ותעניק חופש תנועה לכולם. ביחס לתחבורה בתוך בישובים, תינתן לרשויות המקומיות אפשרות להתאים את ההסדרים לאופי הקהילה.

נקבע כללים ברורים לשימוש במרחב הציבורי, שיבטיחו מרחב חופשי בלי כפיה והדרה. במסגרת כללים אלו, נעניק לרשויות המקומיות סמכויות לקבוע מדיניות לשימוש במרחב הציבורי בהתאם לאופי הקהילות וצרכיהן. כך, נאפשר איזון בין חופש הביטוי והפולחן לבין הזכות לחופש מדת ולמרחב נגיש ושוויוני עבור כלל האזרחים.

4. נילחם בהדתה ובאפליה בצה"ל, במרחב הציבורי ובמערכת החינוך.

הדמוקרטים יהיו חוד החנית של המאבק בהדתה ובאפליה. אסור שחופש הפולחן ידרוס את החופש מדת. נילחם בהדתה במרחב הציבורי, בצבא ובמערכת החינוך בכל הכוח. נחזק את החינוך הממלכתי ונדאג לחינוך לערכים דמוקרטים וליברליים, ולמניעת חדירת ערכים דתיים-שמרניים ומשיחיים למערכת החינוך הממלכתית. נעצור את הדרת הנשים בצה"ל: אסור ששילוב חיילים דתיים יבוא על חשבון הנשים המשרתות, שהן חלק בלתי נפרד מהמערכים החשובים ביותר בהגנה על המדינה.

5. נוביל שוויון מוחלט בנטל.

ננהיג שירות שוויוני לכלל אזרחי ישראל שיאפשר תרומה לביטחון, לחברה ולכלכלה. זהו צעד הכרחי לחיזוק הסולידריות, לגיוס החיילים החסרים היום בצה"ל, להקטנת נטל המילואים ולבניית חוזה אזרחי חדש, שבו כל אזרח תורם את חלקו – וכל אזרח זכאי לאותן זכויות. גם כאן, נפעל מתוך כבוד לאורחות חיים שונים, אך ללא ויתור על העיקרון הבסיסי של שוויון בנטל.